

Sygn. akt IV CSK 671/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper

w sprawie z wniosku D. M.

przy uczestnictwie Gminy Miasta R., P. (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R., Skarbu Państwa - Wojewody (...) i Z. H. M.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 czerwca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania P. (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.

od postanowienia Sądu Okręgowego w R.

z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt IV Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
zasądza od uczestnika postępowania P. (...) S.A. z siedzibą w
R. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 300 (trzysta) zł tytułem
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 31 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w R. oddalił apelację uczestnika postępowania P. (...) w R. S.A. od postanowienia Sądu Rejonowego w R. uwzględniającego wniosek D. M. o stwierdzenie nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości.

W skardze kasacyjnej wniesionej przez tego uczestnika skarżący uzasadniał wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania występowaniem przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadania prawne dotyczące kwestii:

- czy w świetle dyspozycji przepisów art. 4e w zw. z art. 4g ust. 1 ustawy o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz Agencji Mienia Wojskowego z dnia 30 maja 1996 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 712 ze zm. i § 1 pkt 1 lit e i n rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa z dnia 24 sierpnia 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1087 oraz art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r., nr 240, poz. 2027 ze zm.) możliwe jest stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie nieruchomości stanowiącej teren lotniska wojskowego przeznaczony na utworzenie lotniska cywilnego użytku publicznego,

- czy z uwagi na brak regulacji odnoszących się do możliwości stwierdzenia nabycia własności przez zasiedzenie nieruchomości wchodzących w skład lotniska cywilnego użytku publicznego możliwe jest zastosowanie w drodze analogii przepisów odnoszących się do nabycia przez zasiedzenie nieruchomości przeznaczonych pod drogi,

- czy teren wchodzący w skład lotniska, lecz pozostający fizycznie poza terenem lotniska z uwagi na oddzielenie od pozostałej części betonowym murem lub ogrodzeniem z siatki pozostawiony w celu zapewnienia lotnisku bezpieczeństwa w postaci pasa ochronnego, należy zakwalifikować jako obiekt służący obronności,

- czy prawidłowym rozwiązaniem jest stosowanie analogii w zakresie możliwości stwierdzenia możliwości nabycia własności przez zasiedzenie nieruchomości stanowiących niegdyś lotnisko cywilne, gdy nieruchomości pozostają poza terenem funkcjonującego lotniska cywilnego,

- czy z uwagi na przeznaczenie pasa gruntu stanowiącego teren lotniska cywilnego użytku publicznego, poprzednio wojskowego, należy zakwalifikować go jako dobro publiczne wyłączone z obrotu prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna Sąd Najwyższy działa w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe (postanowienie SN z 6 lipca 2007 r., sygn. akt I CSK 206/07, nie publ.). Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powinien przedstawić argumentację jurydyczną pozwalającą przyjąć, że w sprawie rzeczywiście występuje przywołana w nim przesłanka (postanowienia SN z 21 czerwca 2007 r., sygn. akt I CSK 178/07, nie publ. i z dnia 21 lipca 2005 r. sygn. akt V CSK 18/05, nie publ.).

W odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga to uzasadnienia, że przedstawione zagadnienie prawne jest istotne, co wyraża się w jego znaczeniu dla rozwoju prawa lub precedensowym charakterze. Zagadnienie prawne musi być jednocześnie oparte na stanie faktycznym i prawnym sprawy, w której wniesiono skargę kasacyjną i być istotne także dla rozstrzygnięcia tej sprawy.

W stanie faktycznym sprawy nie zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego przez skarżącego zagadnienia prawnego.

Przedmiotem wniosku o zasiedzenie był pas gruntu o powierzchni 61 m² stanowiący fragment nieruchomości należącej do Gminy Miasta R., a poprzednio do Skarbu Państwa, położony poza trwałym, betonowym ogrodzeniem wewnątrz którego funkcjonowało lotnisko wojskowe, a następnie lotnisko cywilne użytku publicznego. Poza ogrodzeniem wyznaczającym od lat 60 – tych XX wieku granice lotniska wraz z infrastrukturą brak jest jakichkolwiek urządzeń służących jego funkcjonowaniu.

Wyłączenie rzeczy z obrotu cywilnoprawnego ma z reguły charakter bezwzględny i wynika z konkretnych zapisów ustawowych (np. art. 14 a ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, tekst. jedn. Dz. U. z 2015, poz. 469, ze zm., art. 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego

charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju, Dz. U. Nr 97, poz. 1051, ze zm.). Wyłączenie z obrotu może wynikać także ze szczególnego charakteru nieruchomości, jak w przypadku nieruchomości niezbędnych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa (zob. uzasadnienie uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43), do których zalicza się m.in. nieruchomości wykorzystywane pod lotniska i urządzenia naziemne lotniska (§ 1 pkt 1 lit. e. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, tekst jedn. Dz. U. z 2014, poz. 1087).

W przypadkach określonych w ustawie (np. art. 4f. ust. 1 nieobowiązującej ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego, tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 712 ze zm., obecnie art. 95 ustawy z 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, tekst jedn. Dz. U. 2016, poz. 614 ze zm.) nieruchomości mogą nabyć jedynie podmioty prawa publicznego. Treść powołanych przepisów, w szczególności użyty w nich zwrot „nieruchomości Skarbu Państwa, stanowiące lotniska wojskowe lub ich części” wskazuje, że obszar lotniska wojskowego mógł obejmować część nieruchomości.

Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 958) definiuje w art. 2 pkt 4 w zw. z art. 1 pkt 4 lotnisko jako wydzielony obszar na lądzie, wodzie lub innej powierzchni w całości lub w części przeznaczony do wykonywania startów, lądowań i naziemnego lub nawodnego ruchu statków powietrznych, wraz ze znajdującymi się w jego granicach obiektami i urządzeniami budowlanymi o charakterze trwałym, wpisany do rejestru lotnisk. Podobną definicję zawierał art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1962 r. – Prawo lotnicze, Dz. U. nr 32, poz. 153, ze zm.). Posłużenie się tą definicją jest uzasadnione z uwagi na fakt, że Gmina Miasta R., po przekazaniu jej przedmiotowej nieruchomości, w ramach istniejącego lotniska wojskowego założyła lotnisko cywilne użytku publicznego.

Granice nieruchomości w znaczeniu prawnym (art. 46 § 1 k.c.), czy wieczystoksięgowym nie muszą się pokrywać z obszarem wykorzystywanym pod

lotnisko, względnie z obszarem przeznaczonym pod lotnisko. Ustawodawca posługuje się również pojęciem terenu w znaczeniu wydzielonej przestrzeni, przeznaczonej na określone cele (ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym tekst jedn. Dz. U. z 2017, poz. 1073), czy terenu zamkniętego (ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, tekst jedn. Dz. U. 2016, poz. 1629 ze zm.) jako terenu o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określony przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych (art. 2 pkt 9) w drodze decyzji, w której określa się granice terenu zamkniętego (art. 4 ust. 2a). Zgodnie z § 3 pkt 1 lit. e. rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r., (Dz. U. Nr 141, poz. 1368) za tereny zamknięte niezbędne dla obronności państwa, na których Minister Obrony Narodowej nadzoruje prace geodezyjne i kartograficzne, uznaje się tereny zajęte m.in. pod lotniska wojskowe.

W okolicznościach sprawy przedmiot zasiedzenia nie obejmował obszaru, na którym faktycznie zostało urządzone lotnisko. W materiale dowodowym sprawy brak jest decyzji administracyjnych, z których wynikałoby, że mieścił się on w granicach terenu zamkniętego, na którym miałyby być zlokalizowana infrastruktura techniczna związana z funkcjonowaniem lotniska.

Mając na uwadze powyższe nie można przypisać kwalifikacji istotnych zagadnień prawnych zagadnieniom sformułowanym przez skarżącego, opartym na stanie faktycznym i prawnym odmiennym niż istniejący w sprawie.

W sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy, w granicach zaskarżenia bierze pod uwagę z urzędu.

Z tych przyczyn na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. a w zakresie kosztów postępowania na podstawie art. 520 § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

aj